

Information om deltagelse og egnede prøvesteder

Før du tilmelder dig drænvandsundersøgelsen, kan du læse om blandt andet egnede prøveudtagningssteder, priser, tilmelding og det videre forløb. [Promilleafgiftsfonden for landbrug](#)

[Til forsiden](#)

- [Hvor kan der laves målinger?](#)
- [Målinger af drænvand](#)
- [Supplerende målinger på vand fra afvandingskanaler/-grøfter eller vandløb](#)
- [Priser og tilmelding](#)
- [Forløb efter tilmelding](#)
- [Hvis du ønsker, at planteavlkontoret skal tage prøverne](#)
- [Kontakt](#)

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Hvor kan der laves målinger?

Før du tilmelder dig, skal du overveje, hvor mange steder, du vil udtage prøver. For hvert sted, du vælger, skal du udtage prøver tre gange i løbet af vinteren. På den måde fås det bedste gennemsnitlige billede af kvælstofkoncentrationen i vandet.

Drænvandsundersøgelserne lægger op til, at der foretages målinger af drænvand, men hvis du ønsker det, er det muligt også at udtage prøver fra afvandingskanaler/-grøfter eller fra vandløb, der ligger i forbindelse med et drænudløb. Det vil dog være vanskeligere at tolke resultater fra prøver udtaget fra disse steder. Derfor anbefaler vi, at man først og fremmest vælger at udtage prøver fra enten drænudløb eller drænbrønde.

Hvis man ønsker at sammenligne, kan man som supplement vælge også at udtage prøver fra afvandingskanaler/-grøfter eller vandløb.

[Til top](#)

Målinger af drænvand

Du kan udtage prøver enten fra en drænbrønd eller fra ikke-dykkede drænudløb. Det vil sige mulige prøvesteder er:

- Drænbrønde
- Drænudløb, hvor udløbet ikke er under vandoverfladen (dykket)

Da mange drænudløb er dykkede i vinterperioden, regner vi med, at det vil være nødvendigt at udtage de fleste prøver i drænbrønde.

Ved udvælgelsen af dræn er det meget **vigtigt**, at følgende kriterier er gældende:

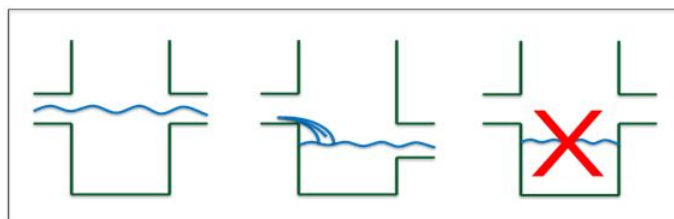
- Drænet skal under normale omstændigheder løbe tør i sommerperioden. Dette er helt afgørende for at sikre, at det er drænvand og ikke grundvand, der måles på.
- Drænet må ikke afvande naturområder
- Der må ikke ledes spildevand til drænet
- Drænvandet skal stamme fra et ensartet område mht. jordtype, afgrøde og vinterdække, dvs. helst fra én bestemt mark.

I nogle områder af landet kan det være umuligt at finde dræn uden tilstrømning af grundvand (dvs., der løber også vand i drænene i sommermånederne). Dette kan f.eks. være tilfældet på lavtliggende arealer omkring Limfjorden.

Hvis du gerne vil udtage prøver af dit drænvand, men **ikke** har mulighed for at finde dræn uden tilstrømning af grundvand, er det nødvendigt, at du, udover de tre prøver i vinterhalvåret, også udtager en prøve i sommerhalvåret, hvor det udelukkende er grundvand, der løber i drænene. Denne prøve vil give os et billede af koncentrationen i det tilstrømmende grundvand. Udgifter til denne ekstra prøve vil være ca. 350 kr. (Denne afregning sker senere).

Udtagning af prøver i en drænbrønd

Prøver, der tages i en drænbrønd skal tages fra strømmende vand (se figur 1). Hvis du vælger at udtage en prøve fra en drænbrønd, skal du på forhånd sikre dig, at den pågældende brønd er tilgængelig.

Figur 1. Prøvetagning fra en drænbrønd skal ske fra strømmende vand.

I en drænbrønd kan drænrørene ligge så dybt, at det ikke er muligt at række derned kun med armen. Derfor vil du med prøvetagningsudstyret modtage en slange og en sprøjte. Slangen monteres på en pind, som sænkes ned til det pågældende drænrør, og vandet suges derefter op gennem slangen med sprøjten. Sammen med prøveudstyret vil du også modtage en detaljeret vejledning i, hvordan prøveudtagningen i drænbrønde udføres.

Udtagning af prøver i drænudløb

Prøver, der tages fra et drænudløb, skal tages i fritløbende vand. Drænudløbet må ikke stå under vand, når prøven tages (se figur 2). Hvis du

vælger at udtage prøver fra drænudløb, skal du derfor være opmærksom på, at mange dræn er dykkede om vinteren, og du skal kun vælge dræn, hvor udløbet er over vandoverfladen i hovedparten af vinteren. Sammen med prøveudstyret vil du også modtage en detaljeret vejledning i, hvordan prøveudtagningen i drænudløb skal udføres.

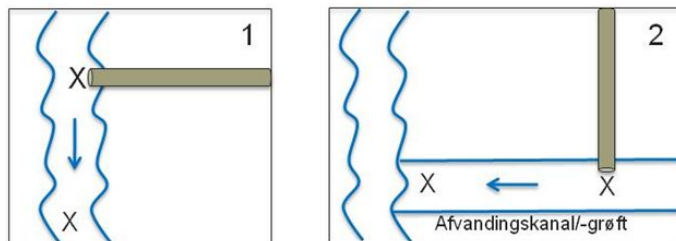
Figur 2. Prøver fra drænudløb skal tages i ikke neddykkede dræn.

[Til top](#)

Supplerende målinger på vand fra afvandingskanaler/-grøfter eller vandløb

Du skal være opmærksom på, at resultater af prøver udtaget fra afvandingskanaler/-grøfter eller vandløb, kan være vanskelige at tolke. Prøver udtaget fra de pågældende steder, kan imidlertid være interessante, hvis de udtages som supplement til prøver af drænvand. Vi foreslår følgende muligheder:

- Vandløb: Der udtages en prøve fra et drænudløb, samt en prøve fra det vandløb, drænet afdræner til (figur 3, billede 1). Prøven fra vandløbet skal tages mindst en meter væk fra drænudløbet. Dette giver en idé om forskellen på kvælstofkoncentrationen i drænvandet og i vandløbet.
- Afvandingskanal/-grøft: Der udtages en prøve fra et drænudløb, samt en prøve fra den afvandingskanal/-grøft, som drænet afdræner til (figur 3, billede 2). Prøven fra kanalen/grøften kan med fordel tages tæt på det vandløb som kanalen/grøften løber ud i. På den måde kan det undersøges, om kvælstofkoncentrationen eventuelt skulle være lavere ved udløbet til vandløbet, end den er i selve drænvandet.

Figur 3. Udtagning af prøver i vandløb (1) eller i en afvandingskanal/-grøft (2). Krydsene viser forslag til mulige prøveudtagningssteder. Pilene angiver vandets strømningsretning.

[Til top](#)

Priser og tilmelding

[Tilmelding kan ske fra 2. september til og med 26. september 2011.](#)

Prisen for at deltage afhænger af antallet af steder, du ønsker at udtage prøver. [Læs mere om egnede steder øverst på siden.](#) For hvert sted du vælger koster det 1.250 kr. excl. moms. Du skal udtage prøver tre gange på hvert sted, du vælger. Prisen dækker dermed:

- Udstyr til tre gange prøvetagning, samt forsendelse af dette
- Forsendelse af udtagne prøver
- Analyse af tre prøver for indhold af nitrat, totalkvælstof og uorganisk fosfor (ortho-P).

Husk at tilmelding er bindende, så når du har tilmeldt dig, vil du i starten af november modtage prøveudtagningsudstyret, samt en faktura på 1.250 kr. excl. moms pr. prøveudtagningssted.

[Til top](#)

Forløb efter tilmelding

Efter tilmelding vil du med e-mails modtage al nødvendig information. Forløbet bliver sådan, at du i starten af november modtager en pakke med prøveudtagningsudstyret, samt detaljerede vejledninger i prøveudtagning. Herefter sender vi mails, når vi gerne vil have dig til at tage prøverne, dvs. du får en mail i midten af november, midten af januar og midten af marts.

Når du har udtaget de enkelte prøver skal de umiddelbart efter indsendes til laboratoriet i frankerede kuverter, som du har modtaget sammen med prøveudtagningsudstyret i starten af november. Når alle tre prøver er udtaget og indsendt i marts, får du tilsendt analyseresultaterne.

Det er vigtigt, at du ved første prøvetagning indsender oplysninger om prøveudtagningsstedet til os, og ved alle tre prøveudtagningsgange skal du oplyse tidspunktet for prøveudtagningen. Alt dette vil du blive mindet om gennem mails, som også fortæller dig, hvordan du skal gøre det.

[Til top](#)

Hvis du ønsker, at planteavlskontoret skal tage prøverne

Husk, at du indtil tilmeldingsfristen den 26. september kan kontakte dit lokale planteavlskontor og forhøre dig om, hvorvidt de har et tilbud på hele arbejdet med at udvælge dræn, udtage prøver og indberette resultaterne.

[Til top](#)

Kontakt

I tilfælde af tvivlsspørgsmål eller opklarende spørgsmål i forhold til drænvandsundersøgelsen kan du kontakte Hans Østergaard (hso@vfl.dk), tlf. 8740

5431), Camilla Lemming (cal@vfl.dk, tlf. 8740 5574) eller Leif Knudsen (lek@vfl.dk, 8740 5428).

[Til top](#)